

Timmermannen Ludvig Söderman, Sundskär (1868 – 1952)
av Mikael Mossberg

Ludvig var bästeman på segelskutan Maria Berner av Norrtälje. Det var en vacker och snabb skuta som seglade mellan Tyskland och Sverige.

Ludvig köpte 1897 fastigheten Sundskär 1:18 av Per Mattsson. 1:18 ägdes först av Jan Petter Nordström som var nuvarande ägare Monica Östlunds morfars farfars far (Morfar var Alfred, sedan Enok, Olagust och så Jan Petter). Per Mattsson med hustru Anna Brita Jansdotter köpte 1870 hemmanet av Jan Petter. Per och Anna ägde även Sundskär 1:20 och 1:22. Anna var barnfödd på Sundskär 1832 och hon och Per hade tänkt att stanna på Sundskär men efter Vidingeolyckan 1888 så sålde de 1898 1:20 och 1:22 till Carl Erik Karlsson .

Nu har vi kommit fram till 1916 då Björn Frändegårds morfar Ernst Cederberg och min och Torstens farfar, tillika Evas farfar och Anitas svärfar samt barna Bohmans morfar Torsten Jordan Mossberg första gången kom ut till Sundskär. Ernst och Torsten var studiekamrater och båda blev genast förtjusta i ön.

Ernst köpte 1:20 och 1:22 av gubben Karlsson för 2.000 kr mot att han fick bo kvar i ett rum i huset så länge han önskade. Torsten var lite försiktigare och hyrde under 4 år 1:18 av Ludvig Söderman innan han 1920 köpte fastigheten av Ludvig.

Mellan 1:18 och 1:20 låg fastigheten Sundskär 1:6 som sträckte sig över hela ön. Den ägdes av Johan Nordblom och efter dennes död köptes fastigheten av Gustav Andersson. Gustav med fru Ulrika trivdes inte utan lämnade ön och fastigheten såldes på exekutiv auktion i mitten av 1920-talet till Torsten för 6.000 kr. Torsten ville ha fastigheten som ett reservat inför framtiden och det var ju ett framsynt sätt att tänka. Han ville heller inte att andra Stockholmare skulle etablera sig för när familjen.

Nu åter till Ludvig Söderman. När han hade sålt 1:18 till Torsten så byggde sig Ludvig en stuga i Räfsnäs. Stugan låg vid bönhuset i norrbyn. Den var rätt rymlig så kan kunde tjäna en del på att hyra ut den till sommargäster. På sommaren bodde nämligen Ludvig kvar i den undantagna stugan på Sundskär för att vara advokatfamiljen Mossberg till hjälp.

Ludvig förde ett hårt liv på sjön och det finns många historier om hans vedermödor. I oktober 1896 kom de med en trälaster från en hamn i Norrland till Rostock i Tyskland. Skeppare var kapten Lindström från Gräddö Asken och han gick på grund i svår tjocka utanför Rostock. Efter skeppsråd tyckte kaptenen att de skulle börja lämpa lasten överbord men då skar det till i Ludvigs timmermanshjärta.

”Vräka tocka mängder rara bräder i sjön, de väntar rätt! Vi varpar skuta av grunne” sa Ludvig.

”Gör´et om du kan” sa kaptenen. Det var lättare sagt än gjort. Bara att få ner storankaret i skeppsjollen blev ett hårt arbete i den gropiga sjön. Men med knep och konster gick det och efter ett par timmar var skutan flott. Men Ludvig fick inte något tack för sitt slit.

Ludvig var gift med Sandra som dog tidigt vid sekelskiftet i kräfta. De fick en dotter som hette Sally. Vi har hittat brev i Södermans stuga där en förtvivlad Sally frågar sin far om han skulle kunna låna

henne 5 kr. Sally hade nämligen hamnat i olycka och blivit med barn. Det ogillade Ludvig så svaret på Sallys begäran blev kort och gott: Nej. Det svaret ångrade nog Ludvig många gånger.

Ludvig var en tystlåten och sparsam yrkesman som blev god vän med familjen Mossberg och ofta fick äta middag med Torsten och Elin. Han höll god ordning på båtar och redskap. Ludvig fick bo kvar i sjöstugan så länge han ville och han fortsatte hålla byggnaderna i gott skick. Han byggde ett båthus och en sjöbod. Det stora husets glasveranda åt väster byggdes ut och en ny matveranda byggdes åt öster. Han byggde även en kombinerad pigkammare/vedbod där nu Per och Inger bor. Han byggde även ut ladugården, ett utedass och en lekstuga på 16 m² uppe i backen.

Ludvig var van att göra allting själv och när han skulle resa en flaggstång blev han erbjuden hjälp men han tackade nej – med block klarade han det själv.

Ludvig var förtjust i barn och det finns ett flertal fotografier där han sitter med Gunnel och Lennart i knät.

Ludvig blev Sundskär trogen om somrarna men när farfar Torsten gick bort 1937 så lämnade han ön för gott och bosatte sig i sin stuga i Råfsnäs.

Under kriget så rekvirerades hans stuga av militären. På övervåningen bodde 11 kustartillerister och de förde ett herrans liv så Ludvig hade svårt att sova. En lucianatt gjorde de en bål av vin och sprit ur ett fat som låg utanför en förrådsbyggnad. Följderna blev ohyggliga. Männen insjuknade i svåra plågor och ambulanser fick föra dem till Norrtälje där 3 av dem avled.

Ludvig trivdes i Råfsnäs och gick varje dag ned till hamnen iklädd keps, blåblus och med händerna i byxfickorna för att se om det kom några segelskepp men numera var det mest bullrande motorfartyg.

1952 blev Ludvig sjuk och inlagd på sjukhus för första gången i sitt liv. Han kämpade på och ville en sista gång tillbaka till Råfsnäs. Han lyckades med denna bedrift men på midsommardagen återvände han till sjukhuset och avled där i kräfte 84 år gammal